

การศึกษาความต้องการจำเป็นของการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1*
THE STUDY OF NEED ASSESSMENTS OF THE CREATIVE LEADERSHIP OF
SCHOOL ADMINISTRATORS DEVELOPMENT UNDER THE OFFICE
OF NONG KHAI PRIMARY EDUCATION SERVICE AREA 1

ณัฐพงศ์ หล้าวงศา

Natthaphong Lawongsa

สิทธิชัย สอนสุภี

Sittichai Sonsopee

มหาวิทยาลัยขอนแก่น วิทยาเขตหนองคาย

Khon Kaen University, Nong khai Campus, Thailand.

E-mail: Natthaphong_la@kkumail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 2) ศึกษาความต้องการจำเป็นภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 การศึกษาวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบพรรณนา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 224 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยตาราง แครซีและมอร์แกน และใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.987 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เพื่อหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความต้องการจำเป็น

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การทำงานเป็นทีม การสร้างแรงบันดาลใจ การคิดยืดหยุ่น การจินตนาการ และการสร้างวิสัยทัศน์ สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การทำงานเป็นทีม การสร้างแรงบันดาลใจ การจินตนาการ การคิดยืดหยุ่น และการสร้างวิสัยทัศน์ 2) ความต้องการจำเป็น พบว่า องค์กรประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ความต้องการจำเป็นภาพรวม ค่า $PNI_{Modified}$ อยู่ระหว่าง 0.081 ถึง 0.100 ด้านที่มีความต้องการจำเป็นมาก

* Received: 28 November 2022; Revised: 29 December 2022; Accepted: 30 December 2022

ที่สุดลำดับที่ 1 คือ การสร้างวิสัยทัศน์ ลำดับที่ 2 คือ การจินตนาการ ลำดับที่ 3 คือ การทำงานเป็นทีม ลำดับที่ 4 คือ การสร้างแรงบันดาลใจ ลำดับที่ 5 คือ การคิดยืดหยุ่น

คำสำคัญ: ความต้องการจำเป็น, ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์, ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

This research article aimed 1) to study the current and desirable situations of creative leadership of educational institution administrators under the Office of Nong Khai Primary Educational Service Area 1 and 2) to study the need assessments and necessities of creative leadership of educational institution administrators under the Office of Nong Khai Primary Educational Service Area 1, this research study used a descriptive research methodology. The sample group consisted of 224 school administrators and teachers, were determined using Krejcie & Morgan tables and using a stratified sampling method. A questionnaire on current and desirable situation with reliability at 0.987. The data were analyzed using a package software in order to find the frequency, percentage, mean, standard deviation and required values.

The results of the research revealed that 1) the reality of creative leadership of educational institution administrators under the Nong Khai Primary Educational Service Area Office 1, the level was at a high level. considering side by side and ordering the scores from highest to lowest. It was shown that teamwork, inspiration, flexible thinking, imagination and creating a vision. The desirable situations of creative leadership as a whole were at the highest level. considering side by side and ordering the scores from highest to lowest. It was shown that teamwork, inspiration, imagination and flexible thinking and creating a vision. 2) The need assessments of the overview components of creative leadership in school administrators revealed that the PNIModified value was 0.081 to 0.100 and considered the most needed. The second one was imagination, the 3rd was teamwork, and the 4th is inspirational. The fifth was flexible thinking.

Keywords: need assessments, creative leadership, school administrators

บทนำ

สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 ส่งผลกระทบทั้งทางสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี การเมือง และด้านอื่น ๆ ของทุกประเทศ ซึ่งส่งผลให้ต้องมีการขับเคลื่อนการพัฒนาในทุกด้าน ซึ่งจากการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 ล้วนส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษาไทย การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ เป็นกลไก

หลักในการพัฒนาประเทศซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้กำหนดหน้าที่ของ รัฐ ในมาตรา 54 (คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ, 2560) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553 ได้ให้ความหมายของการศึกษาในมาตรา 4 ไว้ว่า การศึกษา หมายถึง กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการ ถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสื่อสารทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทาง วิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้ บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และในมาตรา 7 ได้ให้ความมุ่งหมายและหลักการในกระบวนการ เรียนรู้ต้อง รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง แสดงให้เห็น ว่าการมีความคิดสร้างสรรค์จะช่วยการศึกษา มีการพัฒนาและเกิดสิ่งใหม่ ๆ (ราชกิจจานุเบกษา, 2542) ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ. 2561-2580 ได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริม ศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ประเด็นที่สำคัญ คือ การปรับเปลี่ยนระบบการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการพัฒนา ทักษะสำหรับศตวรรษที่ 21 โดยออกแบบกระบวนการเรียนรู้ในทุกระดับชั้นอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่ระดับ ปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษาที่มุ่งเน้นการใช้ฐานความรู้และระบบคิดในลักษณะสหวิทยาการ การพัฒนา ระบบการเรียนรู้เชิงบูรณาการที่เน้นการลงมือปฏิบัติ มีการสะท้อนความคิดทบทวนไตร่ตรอง การสร้าง ผู้เรียนให้สามารถกำกับการเรียนรู้ของตนได้การหล่อหลอมทักษะการเรียนรู้และความคิดสร้างสรรค์ที่ ผู้เรียนสามารถนำองค์ความรู้ไปใช้ในการสร้างรายได้หลายช่องทาง (ราชกิจจานุเบกษา, 2561)

การสร้างสรรค์นับว่าเป็นสิ่งที่สำคัญและมีความจำเป็นในสังคมปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งใน โลกยุคใหม่ที่เป็นโลกแห่งเทคโนโลยีไร้พรมแดน เนื่องจากการสร้างสรรค์เป็นความสามารถพิเศษของ มนุษย์ในการที่จะสร้างสรรค์จินตนาการและสิ่งใหม่ ทั้งในด้านผลผลิตผลงานสิ่งประดิษฐ์นวัตกรรม เทคโนโลยีที่ทันสมัย รวมถึงกระบวนการแก้ปัญหาที่จะสร้างสรรค์ประโยชน์และจรรโลงสังคม ประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้า และเป็นประโยชน์ต่อมวลมนุษยชาติอย่างมหาศาล (ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ และคณะ, 2562) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ.2560-2564 มุ่งเน้นการนำ ความคิดสร้างสรรค์และการพัฒนานวัตกรรม เพื่อทำให้เกิดสิ่งใหม่ที่มีมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจทั้งในเรื่อง กระบวนการผลิตและรูปแบบผลิตภัณฑ์และบริการใหม่ ๆ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ, 2560) เพื่อให้การศึกษาของเราเป็นไปในทิศทางที่มีคุณค่าต่อตัวผู้เรียน ต่อสังคม ใน การสร้างสรรค์มากยิ่งขึ้น และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศให้ดำรงอยู่ในภาวะสังคมโลกที่แข่งขัน อย่างรุนแรงเช่นในปัจจุบัน เราจึงควรที่จะเปลี่ยนกระแสนการศึกษาใหม่ให้เป็นไปในทิศทางที่ก่อให้เกิดผล ในทางปฏิบัติ ก่อให้เกิดรูปประธรรมในการศึกษาก่อให้เกิดผลผลิตทางการศึกษาอย่างสร้างสรรค์ (Creative) เป็นผลผลิตใหม่ ๆ ที่เกิดจากความคิดสติปัญญาวิธีการของการศึกษานั้น ๆ ของเรา ให้มี ลักษณะคิดวิเคราะห์คิดสร้างสรรค์คิดผลิตภัณฑ์และคิดรับผิดชอบ (ไพฑูรย์ สีนลารัตน์, 2561) ซึ่งการศึกษาถือเป็นจุดเริ่มต้นในการพัฒนา การคิดและการสร้างสิ่งใหม่ ๆ ต้องมีมนุษย์เป็นศูนย์กลาง ของการผลิต และการพัฒนามนุษย์ต้องให้ความสำคัญกับการศึกษา และการจัดการศึกษาเชิงสร้างสรรค์

ซึ่งเป็นประสบการณ์จากประเทศ ที่มีความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและธุรกิจ มีวิธีการบ่มเพาะเยาวชนคนรุ่นใหม่ (รัชฎาภากร อัครจันทร์, 2560)

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์จึงมีความสำคัญต่อความสำเร็จของบุคลากรและองค์กร เนื่องจากภาวะผู้นำมีความเกี่ยวข้องและส่งผลโดยตรงต่อบุคลากรในองค์กร ผู้นำจึงจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ เพื่อให้สามารถบริหารสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพคนในประเทศให้มีความรู้ความสามารถ ต้องอาศัยภาวะผู้นำ ซึ่งความเป็นผู้นำได้รับการยอมรับว่าเป็นหัวใจหลักของประสิทธิผลขององค์กร เนื่องจากภาวะผู้นำมีความเกี่ยวข้องและส่งผลโดยตรงต่อบุคลากรในองค์กร (Victor S. Sohmen, 2015)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 เป็นหน่วยงานทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ รับผิดชอบเขตพื้นที่บริการ จำนวน 6 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองหนองคาย อำเภอสระใคร อำเภอท่าบ่อ อำเภอศรีเชียงใหม่ อำเภอโพธิ์ตาก อำเภอสังคม และมีโรงเรียนในเขตพื้นที่บริการ จำนวน 157 โรงเรียน มีวิสัยทัศน์ในการบริหารจัดการโดยพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพ ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาให้เป็นมืออาชีพสู่สังคมอนาคตที่ยั่งยืน จากรายงานแผนปฏิบัติการประจำปี 2563 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ประจำปีการศึกษา 2563 มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศทุกรายวิชา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1, 2563) เนื่องจากการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา สภาพบริบทของแต่ละสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน ความสามารถในการเรียนรู้ของตัวนักเรียน ซึ่งการที่จะทำให้ความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียนดีขึ้น นักเรียนต้องคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ จนเกิดความคิดเชิงสร้างสรรค์ และครูต้องมีความคิดสร้างสรรค์ มีวิธีการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายอย่างสร้างสรรค์ ผู้บริหารถือเป็นปัจจัยที่สำคัญที่จะทำให้สถานศึกษามีความพร้อมในการเปลี่ยนแปลงกระแสของการศึกษาใหม่ สามารถบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องได้รับการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1
2. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยออกเป็น 2 ระยะสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยในระยะที่ 1 เป็นการศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ใช้โรงเรียนเป็นหน่วยวิเคราะห์ ผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 168 คน และครูจำนวน 1,244 คน รวม รวมจำนวนทั้งสิ้น 1,412 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 112 คน และครูจำนวน 122 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 224 คน ซึ่งกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครซี มอร์แกน Krejcie & Morgan (จตุภูมิ เขตจัตุรัส, 2555) และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามขนาดของโรงเรียน ได้ตามตารางดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

โรงเรียน จำแนกตามขนาด	ประชากร				กลุ่มตัวอย่าง			
	โรงเรียน	ผู้บริหาร	ครู	รวม	โรงเรียน	ผู้บริหาร	ครู	รวม
โรงเรียนขนาดเล็ก	98	98	408	506	70	70	70	140
โรงเรียนขนาดกลาง	56	61	692	753	40	40	40	80
โรงเรียนขนาดใหญ่	3	9	144	123	2	2	2	4
รวม	157	168	1244	1412	112	112	112	224

1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 ลักษณะของเครื่องมือเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ แบบสอบถามประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ การดำรงตำแหน่งปัจจุบัน ระดับการศึกษา และขนาดของโรงเรียน เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ 1) การสร้างวิสัยทัศน์ 2) การคิดยืดหยุ่น 3) การจินตนาการ 4) การสร้างแรงบันดาลใจ 5) การทำงานเป็นทีม โดยลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยใช้เกณฑ์การวิเคราะห์และการแปลผลค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

1) การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา

ระดับ 5	หมายถึง	พฤติกรรมปัจจุบัน/พฤติกรรมพึงประสงค์ อยู่ในระดับมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	พฤติกรรมปัจจุบัน/พฤติกรรมพึงประสงค์ อยู่ในระดับมาก
ระดับ 3	หมายถึง	พฤติกรรมปัจจุบัน/พฤติกรรมพึงประสงค์ อยู่ในระดับ ปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	พฤติกรรมปัจจุบัน/พฤติกรรมพึงประสงค์ อยู่ในระดับน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	พฤติกรรมปัจจุบัน/พฤติกรรมพึงประสงค์ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

2) การแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.51–5.00	หมายถึง	มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมากที่สุด
3.51–4.50	หมายถึง	มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมาก
2.51–3.50	หมายถึง	มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับ ปานกลาง
1.51–2.50	หมายถึง	มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับน้อย
1.00–1.50	หมายถึง	มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

1.4 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาเครื่องมือจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 เพื่อให้ได้องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา และกำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการเพื่อกำหนดโครงสร้างของแบบสอบถาม สร้างแบบสอบถามและกำหนดข้อคำถามให้สอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการ ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวัดตามนิยามศัพท์เฉพาะ (Index of item – objective Congruence: IOC) จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน โดยมีเกณฑ์พิจารณา ข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป (สมชาย วรภิรมย์สกุล, 2553) มีเกณฑ์ในการคัดเลือก ข้อคำถามที่ใช้ได้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ต้องมีค่า IOC มากกว่า 0.5

คำนวณจากสูตร (Rovinelli, R. J., & Hambleton, R. K, 1977) ซึ่งผลการพิจารณาได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.8-1.0 และวิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือ โดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ซึ่งเป็นโรงเรียนที่มีบริบทใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS for Window ผลจากการตรวจสอบได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) เท่ากับ 0.987

1.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยการจัดส่งหนังสือขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือวิจัยจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 พร้อมส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด โดยแจกแบบสอบถามและขอรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเองที่สถานศึกษา หรือขอให้สถานศึกษาส่งคืนที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 โดยผู้วิจัยขอรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

1.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลข้อมูลแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) วิเคราะห์ค่าการแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 มีลักษณะคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับวิเคราะห์โดยการหาความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบความเรียง โดยใช้เกณฑ์การวิเคราะห์และการแปลผลค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) และจัดเรียงลำดับความคาดหวังจากมากไปน้อย โดยใช้สูตรของ สุวิมล ว่องวานิช โดยปรับจากสูตร PNI เดิมโดยใช้วิธี Priority Need Index (PNI_{Modified}) ซึ่งเป็นดัชนีการจัดการเรียงลำดับความสำคัญระดับปฏิบัติของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ โดยหาผลต่างของสภาพปัจจุบันและหารด้วยค่าสภาพปัจจุบัน เพื่อถ่วงน้ำหนักก่อนจะนำมาจัดอันดับความสำคัญ ความคาดหวังของสภาพที่พึงประสงค์ (สุวิมล ว่องวานิช, 2558)

ระยะที่ 2 การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (PNI) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1

2.1 การดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยนำผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 ที่ได้ในระยะที่ 1 มาวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นเพื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็นภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา

2.2 การวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยการหาค่าความต้องการจำเป็น (PNI)

ผลการวิจัย

การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 ผลการศึกษามีดังนี้

1. การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1

ตารางที่ 2 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1	ระดับสภาพปัจจุบัน			ระดับสภาพที่พึงประสงค์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. การสร้างวิสัยทัศน์	4.24	0.56	มาก	4.67	0.43	มากที่สุด
2. การคิดยืดหยุ่น	4.35	0.57	มาก	4.70	0.42	มากที่สุด
3. การจินตนาการ	4.33	0.55	มาก	4.74	0.41	มากที่สุด
4. การสร้างแรงบันดาลใจ	4.36	0.61	มาก	4.76	0.39	มากที่สุด
5. การทำงานเป็นทีม	4.40	0.62	มาก	4.80	0.38	มากที่สุด
รวม	4.34	0.54	มาก	4.73	0.37	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34$) เมื่อพิจารณารายด้านเรียงตามลำดับมากไปหาน้อย ได้แก่ การทำงานเป็นทีม ($\bar{X} = 4.40$) รองลงมาได้แก่ การสร้างแรงบันดาลใจ ($\bar{X} = 4.36$) การคิดยืดหยุ่น ($\bar{X} = 4.35$) การจินตนาการ ($\bar{X} = 4.33$) และการสร้างวิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 4.24$) สภาพที่พึงประสงค์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การทำงานเป็นทีม ($\bar{X} = 4.80$) รองลงมาได้แก่ การสร้างแรงบันดาลใจ ($\bar{X} = 4.76$) การจินตนาการ ($\bar{X} = 4.74$) การคิดยืดหยุ่น ($\bar{X} = 4.70$) และการสร้างวิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 4.67$)

2. ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (PNI) การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Priority needs index) การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา หนองคาย เขต 1	ค่าเฉลี่ย สภาพปัจจุบัน (D)	ค่าเฉลี่ย สภาพที่พึง ประสงค์ (I)	$PNI_{Modified}$ (I-D)/D	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
1. การสร้างวิสัยทัศน์	4.24	4.67	0.100	1
2. การคิดยืดหยุ่น	4.35	4.70	0.081	5
3. การจินตนาการ	4.33	4.74	0.095	2
4. การสร้างแรงบันดาลใจ	4.36	4.76	0.091	4
5. การทำงานเป็นทีม	4.40	4.80	0.092	3

จากตารางที่ 3 พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็นของการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 ภาพรวม พบว่า ค่า $PNI_{Modified}$ อยู่ระหว่าง 0.081 ถึง 0.100 ด้านความต้องการพบว่า มีค่า $PNI_{Modified}$ สูงสุดมีความสำคัญลำดับที่ 1 ได้แก่ การสร้างวิสัยทัศน์ (PNI 0.100) ลำดับที่ 2 คือ การจินตนาการ (PNI 0.095) ลำดับที่ 3 คือ การทำงานเป็นทีม (PNI 0.092) ลำดับที่ 4 คือ การสร้างแรงบันดาลใจ (PNI 0.091) และลำดับที่ 5 คือ การคิดยืดหยุ่น (PNI 0.081)

อภิปรายผล

จากการศึกษาความต้องการจำเป็นของการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 ผู้วิจัยนำมาอภิปรายได้ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 พบว่า สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การทำงานเป็นทีม การสร้างแรงบันดาลใจ การคิดยืดหยุ่น การจินตนาการ

และการสร้างวิสัยทัศน์ ตามลำดับ และสภาพที่พึงประสงค์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การทำงานเป็นทีม การสร้างแรงบันดาลใจ การจินตนาการ การคิดยืดหยุ่น และการสร้างวิสัยทัศน์ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าในปัจจุบันภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาสภาพที่พึงประสงค์ที่แสดงให้เห็นถึงความคาดหวังภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน สอดคล้องกับวรารัตน์ กางขุนทด ได้ศึกษาเรื่อง “สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น” พบว่า สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การมีวิสัยทัศน์ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล การมีความคิดสร้างสรรค์ การมีความยืดหยุ่นและปรับตัว และด้านการทำงานเป็นทีม ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ด้านการมีความยืดหยุ่นและปรับตัว การมีวิสัยทัศน์ การทำงานเป็นทีม และด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ ตามลำดับ (วรารัตน์ กางขุนทด, 2563) สอดคล้องกับจิตินาภิญา บิณูมาตร์ ได้ศึกษาเรื่อง “สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา” ผลการวิจัยพบว่า ผลสภาพปัจจุบันโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด ได้แก่ การมุ่งเน้นการทำงานเป็นทีม ความคิดสร้างสรรค์ การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล การมีวิสัยทัศน์ และการปรับตัวและยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลงตามลำดับ และสภาพที่พึงประสงค์ สรุปผลโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด ได้แก่ การมุ่งเน้นการทำงานเป็นทีม ความคิดสร้างสรรค์ การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล การมีวิสัยทัศน์ และการปรับตัวและยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลงตามลำดับ (จิตินาภิญา บิณูมาตร์, 2563) รวมทั้ง สอดคล้องกับ กิตติกร ธรรมกิจวัฒน์ ได้ศึกษา “สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน” โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน (กิตติกร ธรรมกิจวัฒน์, 2562)

2. การศึกษาความต้องการจำเป็นของการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 พบว่า ด้านที่มีค่าความต้องการจำเป็นมากที่สุดคือ ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ ด้านการจินตนาการ ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ และด้านการคิดยืดหยุ่น ตามลำดับ เหตุที่เป็นเช่นนี้ เพราะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เป็นคุณลักษณะที่สำคัญในยุคปัจจุบันและอนาคตของทุก ๆ องค์กร อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 ส่งผลกระทบทั้งทางสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การเมือง การศึกษาและด้านอื่น ๆ ผู้บริหารควรปฏิบัติงานด้วยความคิดเชิงสร้างสรรค์

มีสติปัญญาเฉลียวฉลาด มีเหตุผล เพื่อพัฒนาบุคลากรในสังกัด ให้มีทักษะที่เหมาะสม และมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษาที่ทันสมัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1, 2563) สอดคล้องกับสอดคล้องกับเพชร บุญมาหล้า ได้ศึกษา “โปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู” พบว่า ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา เรียงลำดับความต้องการจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ ด้านการมีจินตนาการ และการมีความยืดหยุ่นและปรับตัว (เพชร บุญมาหล้า, 2564) และสอดคล้องกับวรุฒิ อันปัญญา ได้ศึกษา “การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเชิงสร้างสรรค์ของ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” พบว่า ความต้องการจำเป็นภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านการกระตุ้นทางปัญญาให้เกิดการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ด้านการกระตุ้นทางปัญญาให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ ด้านการทำงานเป็นทีม และการมีความยืดหยุ่นและปรับตัว (วรุฒิ อันปัญญา, 2563)

สรุป/ข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นของการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 พบว่า ภาพรวมของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ มีด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเหมือนกัน คือ ด้านการทำงานเป็นทีม และการศึกษาความต้องการจำเป็นของการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 พบว่า ด้านที่มีค่าความต้องการจำเป็นมากที่สุดคือ ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ แสดงให้เห็นว่าด้านการสร้างวิสัยทัศน์เป็นด้านที่ควรเร่งส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษาเกิดการพัฒนามากที่สุด

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 พบว่า ต้องการพัฒนาด้านการสร้างวิสัยทัศน์มากที่สุด เหตุนี้จึงควรมุ่งการพัฒนาการสร้างวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นสำคัญ

1.2 จากผลการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 พบว่า การทำงานเป็นทีม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรเน้นหลักการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความตระหนักร่วมกัน จึงจะทำให้กระบวนการทำงานเป็นทีมเกิดประสิทธิผลมากที่สุด

1.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและหรือหน่วยงานทางการศึกษาอื่น ควรนำผลการวิจัยนี้ไปใช้ประกอบในการกำหนดกลยุทธ์เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยศึกษาจากสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและหรือหน่วยงานทางการศึกษาอื่น ๆ

2.2 ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำอื่น ๆ เช่น ภาวะผู้นำเหนือผู้นำ ภาวะผู้นำแห่งศตวรรษที่21 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ภาวะผู้นำยุคดิจิทัล ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ โดยใช้กระบวนการวิจัยนี้เพื่อได้ข้อมูลเชิงลึก และสนองความต้องการในการพัฒนาครูได้อย่างแท้จริง

2.3 ควรมีการศึกษาและพัฒนาตัวบ่งชี้เกี่ยวกับกรอบแนวคิดภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้ได้โมเดลที่จะนำไปใช้เป็นแนวในการวางแผนหรือการกำหนดนโยบายเพื่อพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีศักยภาพมากขึ้นต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กิตติกร ธรรมกิจวัฒน์. (2562). การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดบุรีรัมย์. ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา*. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ. (2560). *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560*. กรุงเทพมหานคร : สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- จตุภูมิ เขตจัตุรัส. (2555). *การวิจัยทางการศึกษา: วิจัยสู่การปฏิบัติ*. ขอนแก่น : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- จิตนิภา ปิณมาตร์. (2563). การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22. ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา*, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 10 ฉบับปรับปรุงใหม่. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542. (2542). *ราชกิจจานุเบกษา* เล่ม116 ตอนที่ 74 ก (19 สิงหาคม 2542).
- เพชร บุญมาหล้า. (2564). โปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู เขต 3. ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา*. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2561). *ความเป็นผู้นำทางการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์และคณะ. (2562). *การศึกษา 4.0 เป็นยิ่งกว่าการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2561 - 2580). (2561). *ราชกิจจานุเบกษา* เล่ม 135 ตอนที่ 84 ก (13 ตุลาคม 2561).
- รัชฎากร อัครจันทร์. (2560). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาภาวะผู้นำทางการศึกษา*. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วรวิทย์ อันปัญญา. (2563). การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา*. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- วรรัตน์ กางขุนทด. (2563). โปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น. ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร และพัฒนาการศึกษา*. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมชาย วรภิเษมสกุล. (2553). *ระเบียบวิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. อุดรธานี : อักษรศิลป์.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1. (2563). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564*. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ.2560 – 2564*.
- สุวิมล ว่องวาณิช. (2558). *การประเมินความต้องการจำเป็น*. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Rovinelli, R. J., & Hambleton, R. K. (1977). On the use of content specialists in the assessment of criterion-referenced test item validity. *Dutch Journal of Educational Research*, 2, 49-60.
- Victor S. Sohmen. (2015). Reflections on Creative Leadership. *International Journal of Global Business*, 8 (1), 1-14.